

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 353/2556

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โจทก์ นายมานิตย์ สุธาพร กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 157, ป.อ. มาตรา 95,

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 97, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 149, ป.อ. มาตรา 154, ป.อ. มาตรา 147, ป.วิ.อ. มาตรา 39

## ย่อ / หลักกฎหมาย

ความผิดตาม ป.อ. มาตรา 157 มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี โจทก์จึงต้องฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาศาลภายใน 15 ปีนับแต่วันกระทำความผิด

## คำพิพากษา

คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำความผิดระหว่างวันที่ 24 ตุลาคม 2537 ถึงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2537 แม้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2552 ภายในอายุความ 15 ปี นับแต่วันกระทำความผิด แต่การที่ศาลชั้นต้นต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องของโจทก์ต่อไประหว่างนั้น จะถือว่าได้ตัวจำเลยทั้งสองมาศาล และจำเลยทั้งสองอยู่ในอำนาจศาลไม่ได้ อายุความจึงยังไม่หยุด นับ เมื่อปรากฏว่าขณะที่ศาลชั้นต้นทำการไต่สวนมูลฟ้องในวันที่ 18 มกราคม 2553 นั้นเป็นเวลา เกิน 15 ปี นับแต่วันที่กล่าวหาว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำความผิดตามฟ้อง คดีโจทก์สำหรับ ความผิดตาม ป.อ. มาตรา 157 ย่อมขาดอายุความ ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องจำเลยทั้งสองยังไม่อยู่ใน อำนาจของศาลจนกว่าศาลจะมีคำสั่งประทับฟ้องโจทก์ไว้พิจารณา การที่ศาลหมายแจ้งวันนัด ไต่สวนมูลฟ้องให้จำเลยทั้งสองทราบ จำเลยทั้งสองมีสิทธิไม่มาศาลในวันนัดได้ เพราะหมายเรียก ดังกล่าวเป็นเพียงแจ้งให้จำเลยทั้งสองทราบวันนัดไต่สวนมูลฟ้องเท่านั้น การที่จำเลยทั้งสองมาฟัง การพิจารณาของศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้องยังไม่ถือว่าจำเลยทั้งสองอยู่ในอำนาจศาล ถือไม่ได้ว่า โจทก์ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาศาลตาม ป.อ. มาตรา 95 (2) และจะนำบทบัญญัติทางแพ่ง เรื่องอายุความสะดุดหยุดลงเมื่อฟ้องคดีมาใช้บังคับไม่ได้เพราะ ป.อ. มาตรา 95 บัญญัติเรื่อง อายุความไว้โดยเฉพาะแล้ว ตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 97 วรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้องคดี หรือประธาน คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ฟ้องคดีในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุด แต่กรณีที่โจทก์เป็นผู้ ฟ้องคดีเองเช่นนี้ ตามมาตรา 97 วรรคสอง ไม่ได้บัญญัติให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้อง ไต่สวนมูลฟ้อง เมื่อคดีของโจทก์มีใช้คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้อง กรณีไม่ต้องตามมาตรา 97 วรรคหนึ่ง ศาลจะมีคำสั่งให้ประทับฟ้องโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้องก่อนไม่ได้ แม้ความผิดตามที่ โจทก์ฟ้องจะเป็นการกระทำความผิดเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท แต่การพิจารณาว่า ความผิดฐานใดขาดอายุความต้องพิจารณาจากอายุความของความผิดฐานนั้นๆ เป็นหลัก มิใช่ พิจารณาจากความผิดที่มีโทษหนักที่สุดโจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 149, 154, 157 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่า คดี โจทก์มีมูลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 และ 154 ประกอบมาตรา 83 ส่วนความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ขาดอายุความ มีคำสั่งประทับฟ้องจำเลยทั้งสองใน

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 และ 154 ประกอบมาตรา 83 ไว้พิจารณา ส่วนความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 พินาศยกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า คดีโจทก์สำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 บัญญัติว่า "ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ (1)..( 2 ) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี ..." ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 จึงมีอายุความ 15 ปี โจทก์ต้องฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายใน 15 ปี นับแต่วันกระทำความผิด คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำความผิดระหว่างวันที่ 24 ตุลาคม 2537 ถึงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2537 แม้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2552 อันเป็นการฟ้องภายในอายุความสิบห้าปีนับแต่วันกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 (2) กล่าวคือ ฟ้องภายในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2552 แล้วก็ตาม แต่มาตรา 95 (2) บัญญัติไว้ชัดว่า ต้องฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว คดีจึงจะไม่ขาดอายุความ การที่ศาลชั้นต้นต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องของโจทก์ต่อไป ระหว่างนั้นจะถือว่าได้ตัวจำเลยทั้งสองมายังศาลและจำเลยทั้งสองอยู่ในอำนาจศาลแล้วไม่ได้ อายุความจึงยังไม่หยุดนับ เมื่อปรากฏว่าขณะที่ศาลชั้นต้นทำการไต่สวนมูลฟ้อง ในวันที่ 18 มกราคม 2553 นั้นเป็นเวลาเกินสิบห้าปี นับแต่วันที่กล่าวหาว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำความผิดตามฟ้องแล้ว คดีของโจทก์สำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ย่อมขาดอายุความ ที่โจทก์ฎีกาว่า เมื่อโจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ภายในกำหนดอายุความ แม้ศาลจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อน แต่เมื่อศาลแจ้งวันนัดไต่สวนมูลฟ้องให้จำเลยทั้งสองทราบและจำเลยทั้งสองได้รับหมายเรียกของศาลภายในกำหนดอายุความ ถือได้ว่าโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดอายุความแล้ว อายุความดังกล่าวย่อมสะดุดหยุดลงนับแต่วันที่จำเลยทั้งสองได้รับหมายเรียก นอกจากนี้ในการไต่สวนมูลฟ้องทุกครั้งจำเลยทั้งสองมาร่วมฟังการพิจารณา โดยมีการแถลงโต้แย้งการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลด้วย กรณีก็ถือว่าจำเลยทั้งสองอยู่ในอำนาจศาลโดยสมบูรณ์แล้ว เห็นว่าในชั้นไต่สวนมูลฟ้องจำเลยทั้งสองยังไม่อยู่ในอำนาจของศาลจนกว่าศาลจะมีคำสั่งประทับฟ้องของโจทก์ไว้พิจารณา การที่ศาลมีหมายแจ้งวันนัดไต่สวนมูลฟ้องให้จำเลยทั้งสองทราบ จำเลยทั้งสองมีสิทธิที่จะไม่มาศาลในวันนัดได้เพราะหมายเรียกดังกล่าวเป็นเพียงหมายแจ้งให้จำเลยทั้งสองทราบวันนัดไต่สวนมูลฟ้องเท่านั้น การที่จำเลยทั้งสองได้รับหมายดังกล่าวรวมทั้งการที่จำเลยทั้งสองมาฟังการพิจารณาของศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้องยังไม่ถือว่าจำเลยทั้งสองเข้ามาอยู่ในอำนาจศาลแล้ว กรณีจึงถือไม่ได้ว่าโจทก์ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 ( 2 ) และจะนำบทบัญญัติในทางแพ่งเรื่องอายุความสะดุดหยุดลงเมื่อฟ้องคดีมาใช้บังคับไม่ได้เพราะประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 ได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้โดยเฉพาะแล้ว ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนที่โจทก์ฎีกาว่า การฟ้องคดีนี้เป็นการดำเนินการตามมาตรา 97 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ซึ่งมาตราดังกล่าว วรรคหนึ่งกำหนดว่า

ในกรณีที่ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีความผิดทางอาญา ให้ประธานกรรมการส่งรายงานเอกสารและความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีโดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช.เป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง ดังนั้นเมื่อคณะทำงานร่วมของ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดไม่สามารถหาข้อยุติได้ โจทก์ประสงค์จะยื่นฟ้องคดีตามที่มาตรา 97 วรรคสองให้อำนาจไต่สวนมูลฟ้องโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง นั้น เห็นว่ากรณีที่ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณา โดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา 97 วรรคหนึ่ง นั้น เป็นกรณีที่อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้องคดีหรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ฟ้องคดีในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุด แต่ในกรณีที่โจทก์เป็นผู้ฟ้องคดีเองเช่นคดีนี้ ตามมาตรา 97 วรรคสอง ไม่ได้บัญญัติให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง หากกฎหมายประสงค์ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณา โดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง ก็ต้องบัญญัติไว้ให้ชัดแจ้ง หรือบัญญัติให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อคดีของโจทก์มีข้อคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้อง ประกอบกับข้อเท็จจริงได้ความตามฎีกาของโจทก์ว่า ก่อนฟ้องคณะกรรมการ ป.ป.ช.พิจารณาเห็นว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองมีมูลเป็นความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 , 154, 157 และส่งรายงานเอกสารไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยทั้งสอง แต่อัยการสูงสุดเห็นว่า รายงานเอกสารและความเห็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งไปยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ จึงตั้งคณะทำงานพิจารณาร่วมกัน แต่คณะทำงานทั้งสองฝ่ายไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ โจทก์จึงฟ้องคดีนี้เอง กรณีไม่ต้องตาม มาตรา 97 วรรคหนึ่ง ศาลจะมีคำสั่งให้ประทับฟ้องไว้โดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้องก่อนไม่ได้ ฉะนั้น การที่ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องเพื่อให้ได้ความแน่ชัดย่อมเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนที่โจทก์ฎีกาว่า โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 , 154 และ 157 ซึ่งเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท การพิจารณาเรื่องอายุความฟ้องร้องคดีอาญากรณีที่เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ต้องถือกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดเป็นหลักในการวินิจฉัยเรื่องอายุความ ดังนั้น เมื่อความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 และมาตรา 154 มีอายุความ 20 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 (1) ซึ่งอายุความครบวันที่ 16 พฤศจิกายน 2557 ความผิดทั้งสองมาตรายังไม่ขาดอายุความ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 จึงไม่ขาดอายุความเช่นกัน นั้น เห็นว่า การพิจารณาว่าความผิดฐานใดขาดอายุความ ต้องพิจารณาจากอายุความของความผิดฐานนั้น ๆ เป็นหลัก มิใช่พิจารณาจากความผิดฐานที่มีโทษหนักที่สุดเป็นหลักดังที่โจทก์ฎีกา เมื่อความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 โจทก์ฟ้องแต่ไม่ได้ตัวจำเลยทั้งสองมายังศาลภายใน 15 ปี นับแต่วันกระทำความผิด คดีของโจทก์สำหรับความผิดฐานดังกล่าวจึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (6) ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องในความผิดฐานดังกล่าว ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน พิพากษายืน

## องค์คณะ

แรงรณ ปรีพนธ์พจนพิสุทธิ · ปดาร์ณิ ลัดพลี · พันธเลิศ บุญเลี้ยง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·  
<https://www.thaideka.online/deka/353/2556>